

1 חוק העיטורים בצבא-הגנה לישראל, התש"ל-1970

1. הגדרות

(תיקון התש"ם)

בחוק זה, "חייל", "פקודות הצבא", "הרמטכ"ל" - כמשמעותם בסעיף 1 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955. "יחידה צבאית" - כיתה ומעלה או קבוצת חיילים שפעלה כצוות.

2. העיטורים

(תיקון התש"ם)

אלה העיטורים הבאים לציין מעשי גבורה, עוז ומופת של חיילים או של יחידות צבאיות, שנעשו בזמן שירותם:

(1) עיטור הגבורה;

(2) עיטור העוז;

(3) עיטור המופת.

3. עיטור הגבורה

שר הבטחון, בהמלצת הרמטכ"ל, רשאי להעניק עיטור הגבורה על מעשה גבורה עילאית שנעשה בעת לחימה מול פני האויב תוך חירוף נפש.

4. עיטור העוז

הרמטכ"ל רשאי להעניק עיטור העוז על מעשה שנעשה במילוי תפקיד קרבי תוך חירוף נפש.

5. עיטור המופת

הרמטכ"ל רשאי להעניק עיטור המופת על מעשה שנעשה באומץ לב והוא ראוי לשמש מופת.

6. מסירת עיטורים למשמורת

(א) אם האדם, שעל מעשהו הוענק העיטור, לא היה בחיים בשעת ההענקה, רשאי שר הבטחון או הרמטכ"ל, לפי הענין, להורות על מסירת העיטור לשאר-בשרו למשמורת.

(ב) "שאר-בשר" של נפטר, לענין סעיף זה, הוא אחד מאלה, לפי הסדר:

(1) אלמנה או אלמן;

(2) בן או בת;

(3) אם;

(4) אב;

(5) אח או אחות.

היו שארי בשר אחדים בדרגת קירבה אחת, ימסר העיטור למבוגר שביניהם.

(ג) המוסמך להעניק את העיטור רשאי להורות, לגבי מקרה מסוים, על מסירת העיטור למשמורת לאדם שלא לפי הסדר הקבוע בסעיף קטן (ב) או למי שאינו שאר בשרו של הנפטר.

(תיקונים: התשל"ה, התשע"ז)

(א) אותות לציון השתתפותם של חיילים, במלחמה, במערכה או בקרב (להלן - אות מערכה), והזכאים לקבלתם, יקבע שר הבטחון, באישור הממשלה.

(ב) צורת אות מערכה יקבע שר הבטחון.

(ג) אות מערכה יעניק שר הבטחון או מי שהוסמך לכך מטעמו.

(ג1) קבע שר הביטחון אות מערכה לפי סעיף קטן (א), יעניק ראש הממשלה או מי שהסמיך לכך אותות מערכה לעובדי יחידות הסמך של משרד ראש הממשלה שעיקר פעילותן בתחום ביטחון המדינה ותושביה, שעמדו בתנאים שקבע, באישור הממשלה.

(ד) לענין סעיפים 8 ו-12 עד 16 דין אות מערכה כדין עיטור, וכל הוראות הסעיפים האמורים יחולו גם על אות מערכה, בשינויים המחוייבים.

7א. **הענקת אות מערכה לסוגים נוספים**

(תיקונים: התשל"ה, התשע"ז)

(בוטל).

8. **שיקול דעת הרשות**

הענקת עיטור מסורה לשיקול דעתו של המוסמך להעניקו, ואין אחר החלטתו ולא כלום.

9. **צורת העיטור**

הממשלה, לפי הצעת שר הבטחון, תקבע את צורת העיטורים.

10. **סדרים וטקסים**

(תיקון התש"ם)

הסדרים להענקת עיטורים והטקסים למסירתם ייקבעו בפקודות הצבא. כן יקבעו הפקודות מי המוסמך לקבל עיטור יחידתי, אופן קבלת עיטור כאמור ומשמורתו ביחידה.

11. **תג לעיטור**

(א) מי שעשה מעשה שעליו הוא ראוי לעיטור, ועשה פעם נוספת מעשה שעליו הוא ראוי לאותו עיטור, מותר להעניק לו על מעשה כזה תג לעיטור, אך לא יוענק לו אותו עיטור פעם נוספת.

(ב) דין תג כדין עיטור וכל הוראות חוק זה והתקנות על פיו בדבר עיטורים יחולו גם על תג.

12. **ענידה**

שר הבטחון רשאי להתקין תקנות בדבר אופן ענידת עיטורים שהוענקו לפי חוק זה, ורשאי הוא לקבוע בהן את הנסיבות שבהן מותר לענד אותם.

13. **פסולים לענידה**

מי שהוענק לו עיטור לא יהיה רשאי לענדו אם הוא אחד מאלה:

(1) אדם המרצה עונש-מאסר או עונש-מחבוש;

(2) אדם שלאחר שהוענק לו העיטור הורשע בשל אחת העבירות האלה:

- (א) עבירה לפי סעיפים 7, 8, 9, 10, 11, 17, 22 או 23(ב) לחוק דיני העונשין (בטחון המדינה, יחסי-חוץ וסודות רשמיים), התשי"ז-1957;
- (ב) עבירה לפי סעיפים 12(א), 13, 21 או 23(ג) לחוק דיני העונשין (בטחון המדינה, יחסי-חוץ וסודות רשמיים), התשי"ז-1957, כאשר העבירה בוצעה תוך כוונה לפגוע בבטחון המדינה;
- (ג) עבירה לפי סעיפים 43, 44 או 45 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955;
- (ד) עבירה לפי סעיף 46 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, אם העבירה נעברה בזמן לחימה או תוך כדי שימוש בנשק או איום בו;
- (ה) עבירה לפי סעיף 92 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, אם נקבע בפסק-הדין במפורש, כי הכוונה שלא לחזור לצבא הוכחה שלא על פי החזקה שבסעיף 93 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.

14. איסור הייצור והשימוש

- (א) לא ישתמש אדם בעיטור או בדבר שיש בו צורת עיטור או דמותו לפרסומת מסחרית.
- (ב) לא ייצר אדם דבר הדומה לעיטור עד כדי להטעות, לא יענדו ולא ישתמש בו למטרה אחרת.
- (ג) לא ייצר אדם עיטור או דבר שיש בו צורת עיטור או דמותו, לא יסחור בהם, ולא ישתמש בהם למטרת פרסום או הסברה, אלא על פי רשיון בכתב מאת מי ששר הבטחון הסמיכו לכך ובהתאם לתנאי הרשיון; סעיף-קטן זה אינו גורע מהאיסור שבסעיף-קטן (א).
- (ד) מי שהוענק לו עיטור לא ימכרו, לא ימשכן אותו ולא ישעבד אותו בדרך אחרת.
- (ה) העובר על הוראת סעיף זה, דינו - מאסר שלושה חדשים או קנס 1,000 לירות; הורשע אדם על אי-קיום תנאי-רשיון שניתן לו לפי סעיף-קטן (ג), בטל הרשיון מכוח ההרשעה; הוראה זו אינה גורעת מסמכות לפי כל דין אחר לבטל את הרשיון או לשנות את תנאיו.

עונשין

15.

(תיקון התש"ם)

- (א) (1) המוסר ביודעין לאדם המוסמך, על פי חוק או על פי פקודות הצבא, לברר עובדות לצרכי חוק זה, ידיעה כוזבת בפרט חשוב, או
- (2) המוסר ידיעה כאמור למפקדו או לרשות אחרת, בכוונה להשיג שלא כדין עיטור לעצמו, ליחידתו או לאחר, או בכוונה למנוע הענקתו של עיטור לזולת או ליחידה אחרת.
- דינו - מאסר שנה אחת או קנס 3,000 לירות.
- (ב) העונד עיטור ללא זכות לענדו או העונד עיטור בניגוד לחוק זה או לתקנות לפיו, דינו - מאסר שלושה חדשים או קנס 1,000 לירות.
- (ג) העונד עיטור או דבר הדומה לעיטור או משתמש בו בדרך אחרת, בדרך שיש בה משום בזיון לעיטור, דינו - מאסר שנה או קנס 3,000 לירות.

16. איסור עיקול

עיטור שהוענק לפי חוק זה, אינו ניתן לעיקול ולא ייכלל בנכסיו של פושט-רגל כמשמעותם בסעיף 37 לפקודת פשיטת-רגל, 1936.

17. **תיקון חוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955**

בסעיף 131 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, אחרי "תג צבאי" יבוא "אות מערכה או עיטור".

18. **ציונים לשבח**

אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מסמכותו של הרמטכ"ל או של מי שהוסמך לכך בפקודות הצבא, להעניק ציונים לשבח על מעשים שאינם תואמים את המבחנים להענקת עיטור לפי חוק זה.

19. **עיטור לשוטרי מג"ב**

(א) הסמכויות לפי חוק זה בדבר הענקת עיטורים על מעשי חייל ניתנות לשר הבטחון ולרמטכ"ל, לפי הענין, גם לענין הענקת עיטורים על מעשי שוטרי מג"ב, ובלבד שעשה את המעשה במילוי תפקידו, בהוראת הצבא, בשיתוף עמו או תוך כדי תיאום עמו.

(ב) דין עיטור שהוענק על פי סעיף זה כדין עיטור שהוענק על מעשה של חייל.

(ג) לענין סעיף זה, "שוטרי מג"ב" - מי שנמנה עם חיל המשטרה ומשרת במשמר הגבול.

20. **תחילה**

(א) ניתן להעניק עיטור על מעשה שנעשה אחרי יום כ"ה באייר התשכ"ז (4 ביוני 1967); ואולם מי שעד אותו יום הוענק לו -

(1) ציון לשבח על ידי הרמטכ"ל, מותר להעניק לו על המעשה שעליו צויין לשבח עיטור לפי חוק זה;

(2) "אות גיבור ישראל", דינו כדין מי שהוענק ונמסר לו עיטור הגבורה לפי חוק זה.

(ב) אות מערכה לציון השתתפות במלחמת הקוממיות, במלחמת סיני או במלחמת ששת הימים, דינו כדין אות מערכה שהוענק לפי חוק זה.

21. **ביצוע ותקנות**

שר הבטחון ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

גולדה מאיר

משה דיין

ראש הממשלה

שר הבטחון

שניאור זלמן שזר

נשיא המדינה

[1] ח"ס 581, התשל"ל (29.1.1970), עמ' 18.

תיקונים: ח"ס 762, התשל"ה (27.2.1975), עמ' 85;

ס"ח 953, התש"ם (27.12.1979), עמ' 34;

ס"ח 2617, התשע"ז (28.3.2017), עמ' 513. הצ"ח - כנסת 690, התשע"ז, עמ' 112.

//